

קיבוץ יד-מרדכי
דף מזכירות מס' 1151
14.1.11
הדף מופץ בזואר ובדוא"ל

בדף הפעם: *דיווחים ועדכונים *משולחנו של מרכז המשק *מילה טובה *מז"ט
.....עריכה והבאה לדפוס: אופיר לבנה.....

משולחנו של מרכז משק

בימים אלו אנו שוקדים על הכנת תוכנית העבודה לשנת 2011, לקראת אישורה הסופי בשיחת הקיבוץ. תוכנית העבודה מכילה את הדרישות הנוספות של הבעלים להקטנת החוב האקטוארי, שאמור להתקיים בגבולות התוכנית הפיננסית המוצעת. כחלק מתהליך בחינת ואישור התוכנית מתקיימים בהנהלה הכלכלית דיונים פרטניים לחלק מהתאגידים. בשבוע האחרון הוצגה בהרחבה להנהלה הכלכלית הפעילות בענף שרותי האבקה, המסיים את שנתו הראשונה עם דריסת רגל בשוק ההדברה הביולוגית. כחלק מהתוכנית הפיננסית לשנים הבאות שאושרה בהנהלות ותובא לאישור סופי של שיחת הקיבוץ, הוטלו על המשק מטלות תזרימיות נוספות, בעיקר להשלמת החוב לפנסיה ובמקביל לחיזוק ההון העצמי בתאגידים.

היעדים העיקריים לשנת 2011 יהיו:

- ייצוב תזרים המזומן.
- פיתוח חשמל סולארי.
- פיתוח הצומת.
- המשך פיתוח שרותי האבקה.

שנת 2010 הסתיימה בקול ענות חלושה, הצמיחה עליה מדברים אינה מורגשת בתחומי העיסוק שלנו. הבצורת המתמשכת תצריך אותנו כנראה להתרגל לאקלים החדש, אשר הפך את אזורנו משפת המדבר למדבר עצמו מבחינת המשקעים. החשיבה וההתארגנות אמורות להשתנות בענפים המושפעים ממזג האוויר.

■ גד"ש

סיימנו שנה סבירה, ההוצאות עולות (חוסר במשקעים), יבולי גידולי הבעל נמוך, עוסקים בדיונים על שינויים באופיו של הגד"ש, וברבעון הראשון של 2011 נדון בהנהלה על השינויים המתבקשים.

■ מכוורת החקלאית

סיימנו שנה קשה מאוד, יבול דבש כה נמוך לא נרשם בעשורים האחרונים. גם בענף זה אנו עוסקים בבדיקה מעמיקה ותוכנית אסטרטגית על השינויים הנדרשים.

■ רפת

עברנו קיץ ארוך, חם ומייגע אשר השפיע על תנובת החלב, הדבר הורגש בשווקים בצורה של מחסור חמור במוצרי החלב.

השנה נקבל תוספת מכסה של כ- 400 אלף ליטר ובסך הכול נעמוד על מכסה של 7 מיליון ליטר. הגידול במכסת החלב מחייב את הרפת בהמשך תכנון הגדלתה.

■ מוסך

המוסך ממשיך להתקדם יפה בהתאם לציפיות. תוכנית עבודתו לשנת 2011 תוצג במסגרת התוכנית העסקית של המשק לשנה זו.

▪ פרדס

סיימנו אומנם שנה אזרחית אך השנה החקלאית לא עוצרת והקטיף נמשך, יבולים טובים ומחירים סבירים הביאו תוצאות טובות. הסערה האחרונה שפקדה אותנו, רוחות עזות ללא גשם, גרמה לנזק בפרי ולנפילת פרי, אך עם זאת היבולים גבוהים.

▪ מכורות יד מרדכי - שטראוס

החברה לא עמדה ביעדים אשר הוצבו בפניה, למרות זאת סיימה שנה ברווח נאה, בגינו הועברו רווחים (דיבידנד) לקיבוץ על פי ההסכם בין הבעלים. הנהלת החברה מובילה תוכנית אסטרטגית רחבה, מה שיצריך בהמשך דיוני הבעלים על מהות השותפות והיקפה.

▪ שרותי האבקה

קצת היסטוריה: החברה החלה את פעילותה בשנת 1992 בקיבוץ יד מרדכי, על בסיס הידע שנרכש מחברה הולנדית, ואשר באמצעותו התאפשר פיתוח מואץ של החברה. בשנת 2000 נמכרה פעילות הייצוא לחברת "ביו בל" מקיבוץ שדה אליהו. החברה מספקת כוורות בומבוסים ל- 30% מהשוק המקומי ופעילותה עד 2008 הייתה מבוססת על "מוצר אחד לשוק אחד".

במהלך שנת 2006 הכינה הנהלת החברה תוכנית אסטרטגית לפיתוח החברה. התוכנית באה לתת מענה לאובדן השוק בגוש קטיף ולכניסת מתחרה נוסף לשוק הבומבוס. הנחת העבודה הייתה שמחירי המכירה של הכוורות ירדו בשנים הקרובות כשברקע חשש לפתיחת השוק ליבוא. התוכנית התבססה על כניסה לתחום ההדברה המשולבת במטרה להרחיב את סל הפתרונות לחקלאי והגדלת כושר ההתמודדות עם איומי המתחרים (שדה אליהו) המהווים כ- 60% מהשוק. כחלק מהתוכנית החליטה החברה שיש צורך בסל מוצרים (יצורים מועילים) בכדי ליצור דריסת רגל בשוק. הוגדר מינימום של שלושה עד חמישה יצורים כסל עבור גידולי הפלפל.

במהלך שנת 2007 רכשה החברה ידע מחברת BCP האנגלית לגידול "האוריוס" והשנה נרכש ידע נוסף לגידול "הפרסימיליס". יצורים מועילים נוספים נמצאים בשלבי פיתוח עצמי לקראת ייצור מסחרי.

התוכנית לשנת 2010 הייתה למכור כ- 1,200 דונם הדברה כשבפועל מכרנו 1,500 דונם. השוק הדורש הדברה ביולוגית גדל במהלך השנה בשל תוכנית התמיכה של משרד החקלאות אשר מעודד הדברה ביולוגית ושואף להגדלת היקף החקלאים המשתמשים בהדברה זו. תקלה בייצור של אחד היצורים שאירעה בסמוך לתחילת העונה גרמה למחסור ואי יכולת אספקה לחקלאים אליהם התחייבנו. את החוסר במוצר נאלצנו לרכוש כמוצר מוגמר משדה אליהו. האומדן הכספי לשנת 2010 עומד על יתרה שלילית בסך 200 אש"ח, זאת לעומת התוכנית שעמדה על 327 אש"ח, הפרש של כ- 500 אש"ח.

הסביבה העסקית בה נמצאת החברה הינה כר פורה לפיתוח: החקלאים מגדילים את היקף הפעילות בגלל עזרה וסבסוד של המדינה, ובשוק רק חברה מתחרה אחת. שוק דואלי מתחלק לרוב 70% לחברה הגדולה ו-30% לחברה הקטנה יותר. זו לנו השנה הראשונה וכבר חלשנו על 1,500 דונם המהווים 10% מהשוק ב- 2010, כשתוכנית העבודה מסמנת יעד של 6,000 דונם בתוך 4 שנים.

חברה "נורמאלית", שלאורך השנים הרוויחה לא מעט כסף, הייתה דואגת ליצור לעצמה הון לצורך צמיחה. היות והחברה רוקנה (מהון עצמי) לצורכי הבעלים, הצמיחה כיום מתבצעת דרך רווחי מחלקת הבומבוסים והלוואות מהבנקים.

בתחום הביולוגי, כמו גם בתחומים תעשייתיים אחרים, קיימות מחלות ילדות. על אף קניית הידע שמקורו באירופה עדיין נדרש להתאימו וליישמו בארץ באקלים שונה ובשיטות שונות, ולכן נדרש גם אורך רוח. אני מבין את הרגישויות ההיסטוריות הרבות בקיבוץ ביחס להפסדים, אך לא כך הדברים בשרותי האבקה. אנחנו לא במצב של המצאת מוצר ו/או חיפוש שוק. המצב שונה לחלוטין, המוצר קיים, השוק קיים וצריך להשחזר את המכונות וללמוד לייצר נכון.

נכון שהחברה תזדקק להשקעות לאורך חייה כמו כל חברה אחרת שחפצה חיים. אנחנו עוסקים בעתיד החקלאות ואפשרויות הפיתוח כמעט ואינן מוגבלות, זו הסיבה שהוחלט בהנהלה הכלכלית, במסגרת התוכנית הפיננסית, שחלק מהרווחים נשארים בתאגידי הקיבוץ ליצירת הון עצמי.

על אף הקשיים התזרימים של החברה, היא משלמת את הטלות החוב שהקיבוץ הטיל עליה, כ- 700 אש"ח בשנה ומשלימה את שאר התחייבויותיה לקיבוץ. בשנה האחרונה אנו עוסקים באופן גלוי בחיפוש משקיע/שותף לחברה על מנת לקצר את הטווחים ליעדי החברה וכדי להקטין סיכונים.

ערעור של צבי מירב:

בשבוע האחרון, כחלק מהכנת תקציב המשק לשנה זו, נידונו מספר תאגידיים באופן פרטני. לדיון בשרותי האבקה הוזמנה הנהלת החברה אשר הציגה את הדוחות של אומדן 2010 ותקציב 2011. ההנהלה הכלכלית אישרה את התקציב לשנת 2011 ואיחלה לחברה הצלחה בהמשך. לא ברור לי הערעור על החלטת ההנהלה הכלכלית כיוון שממילא, כמו כל שנה, השיחה היא זו שמאשרת את התקציב ולכן נכון להשמיע את הדעות השונות בשיחה ולהצביע על התקציב בקלפי. חשוב לי לציין, כיוון שזו לא הפעם הראשונה שהדברים נשמעים על ידי צבי מירב, הנתונים המוצגים להנהלה הינם נתונים פיננסיים הניזונים ישירות מהמערכת הפיננסית של הקיבוץ ואין כל רצון ואפשרות לעוותם. הנתונים משקפים נאמנה את מצב החברה כולה. יש ויכוח שלטעמי נוצר מאי הבנת המערכת על אופן הטלת הכלליות בחברה, אך התמונה הכללית לא תשתנה. אם חפצי חיים אנחנו, אנו חייבים להמשיך ולהצמיח את המשק. השקענו בעבר וככל הנראה נמשיך להשקיע ברפת, במוסך, בשטראוס ובתאגידיים השונים אשר מניבים את הרווחים מהם אנחנו מנהלים ומצמיחים קהילה, והחשוב ביותר: תומכים ומקטינים את החוב לוותיקים. עם השלמת הכנת התקציב לשנת 2011, יובא הנושא לדיון ואישור שיחת הקיבוץ והקלפי.

■ סיווג הקיבוץ בסיווג משני כאגודת מים

המגמה החדשה של רשות המים להטיל על הוועד המקומי בישוב להיות ספק המים בישוב ובכך לעקוף לחלוטין את האגש"ח (הקיבוץ) ואת זכויותיו.

משמעויות המהלך של הרשות:

- פגיעה בהקצאות המים של האגש"ח (הקיבוץ).
- ייקור תעריפי מים מעבר למתחייב.
- פגיעה בנכסי האגש"ח בתחום משק המים.
- חשש לפגיעה בבעלות על נכסי המים של היישוב.

מה עלינו לעשות על מנת למנוע את מגמת הרשות:

לאור העובדה כי מזה שנים רבות מספקת האגודה מים לצריכה ביתית לחבריה ותושביה ומוסמכת לעשות כן ע"פ התקנון, מוצע ומומלץ לקיבוץ לבקש מרשם האגודות השיתופיות אישור לסיווג משני של הקיבוץ (האגש"ח) כאגודה להספקת מים. המלצה בנוסח זו שוגרה על ידי התנועה הקיבוצית לכלל קיבוציה, ומקובלת מראש על ידי הרשם עצמו. על מנת ליישמה יש לקבל החלטה מפורשת בנושא בשיחת הקיבוץ ובקלפי.

למען הסר ספק נבדק ונמצא שתקנון הקיבוץ תומך בבקשה מסוג זה, שכאמור תאושר בסיום התהליך על ידי רשם האגודות השיתופיות.

■ חלוקת חשמל

בהמשך למגמת רשות החשמל בספטמבר 2009, על פיה על כל מחלקי החשמל ההיסטוריים (הגדרה הכוללת את מרבית הקיבוצים) להסדיר את מעמדם החוקי בתוך 3 חודשים, אנו ממשיכים בפעילות הסדרת הנושא. הנחיות רשות החשמל בדבר אופן ההתחשבות עם חברת החשמל אמורות להתפרסם במהלך הרבעון הראשון של 2011, אז יידרש כל קיבוץ להסדיר את מעמדו החוקי.

ההנהלה הכלכלית והמזכירות החליטו על כניסה למתווה של רישיון חלוקה. חלק מדרישות רשות החשמל להיות "מחלק חשמל" הינו שדרוג תשתיות החשמל לפי דרישת חברת חשמל. לצורך השדרוג קיבלנו את מענקי משרד החקלאות, בנוסף סיימנו את הכנת התיק לבקשה להיות "מחלק חשמל" מרשות החשמל.

לאחר הגשת התיק ואישורו נקבל באופן מיידי הנחה בחשבון החשמל בגובה של כ- 3.5%. בהמשך נצטרך להקים "חברה בע"מ", אשר תנהל את חלוקת החשמל בקיבוץ.

**בברכת שבת גשומה,
דודי דורון**